

Na rozloučenou.

Amerika je velika a silna. Toť v odpověď těm, kteří se mne ptají: Jak se Vám líbí Amerika? Jak vypadá? Neboť jediné v takové stručné odpovědi možno shrnouti tisíce poznatků a tisíce překvapení, které jsou uchystány zde člověku starého světa a staré civilizace. Amerika jde napřed, jest ve věru, v otřesech a v kvasu, ale vyvstává v ní nové lidstvo a tvoří se příští kultura, zcela jiná a odlišná od dosavadní. V ní děje se velkolepý proces, jaký již jednou zřelo lidstvo: stěhování národů, mísení se plemen a mravů, horečká myšlenka, jež tím pak vytvoří nový ne snad jen národ, ale přímo novou rasu; příští Usonian, obyvatel velké United States of North America, se slito u krví celých tučtů národů a plemen, odcňovaný úžasnou disciplinou zrychleného života, bude novým lidským typem, odlišným od starého Arjce, jako jest dnešní Angličan naprosto různým od haskického horala.

A v tuto zemi podivuhodnou a velikou ve svém vývoji dovolil mně nahlédnout osud; bylo mi požádáno, abych jí poznal, jako nepoznává ji tisíce jiných. Sta krajanů, mojih bratří radostně a ochotně hledo mně jí, polávalo zprávy, otvíralo oči, předvádělo mi realitu i vzpomínky; sta dobrých českých duší snášelo mně své zkušenosti a vědomosti k mému použití, jed i med vlastních poznatků, abych zřel v celý život Ameriky všestranně a plně. Díky, tisícekrát díky všem těmto přátelům za každé jejich slovo!

Poznal jsem Ameriku tak, jak se poznává má. Turista, novinář, obchodník — každý dívá se na procesovalou zemi svým výhledným zornem. Ale mně štěstí dopřalo, shlédnouti život Ameriky ze všech stran, tak jako děmant musí se obdivovati ze všech facett a ne pouze z jedné. Hovořil jsem a sbíral zkušenosti z rozhovoru s celým národem; s redaktory a inženýry, s farmáři a femeslníky, s dělníky dobře situovanými i s trampy, s inteligentní a s hlupáky, s lidmi poetivními i darebáky, s nadšenými a skeptiky, s lidmi rozsáhlých i žabích obzorů. Neboť nebhál jsem se života a necítil jsem se povýšen nad těmi či oněmi formami jeho; a nejen knihovny, ale i báry a ulice a farmy mne učily stejné skutečnému běhu věci a pravdě fakt; a papír i život slávaly se mi v jediné správné poznání koloběhu lidského počínání. Neboť ani kniha ani saloon není vše, ale tisícekrát formy žití ležících mezi oběma těmito póly poznání světa.

A tak jsem zřel Ameriku a pochopil Walta Whitmanna, básníka této země hvězd a průhů, i jeho nadšení a vytržení nad její velikostí a silou; pročitil jsem jeho chválné výkřiky a hymny made vřim, čím Amerika jest pyšna a čím vévodí ostatnímu světu. A stejně jako on mohu dnes zvolati svůj obdiv a úctu nad třiatřiceti státy, jež jsem poznal, stejně jako on mohu nad každým jménem z nich stručně, přímo jako symbol označit jeho bohatství neb jeho krásu:

- New Yorku, město obrovitých domů, město přemožených vzdáleností!
- New Jersey, státe s úžasným průmyslem!
- Connecticut, Massachusetts a Rhode Island, rodiště americké svobody!
- Delaware a Maryland, státy mořského obchodu!
- Washington, hlavo země a sídlo mozků vládnoucích Amerikou!
- Pennsylvanie, země petroleje a rud!
- Ohio, země žirná a obchodující!
- Indiana, země pšenice!
- Illinois, s tvým Chicagem, o brovitým a nepřehlédlným — králem průmyslu amerického!
- Wisconsin, Iowa, Missouri, Kansas, ohromná skladisti potravin, pokladnice života amerického, a nekonečnými lány obiln a kukuřice!
- Nebraska, nejbohatší rolnický státe!
- South Dakota s tvými přelommi!
- Oklahoma, nejmladší a nejbohatší státe Unie!

New Mexiko, země stálého slunce a pouští! — Arizone, divoká a krásná! — Kalifornie, země věčného jara a květu, země zlatá na zemi a nebi! — Kentucky, Tennessee, Virginie, státy tabáku a bavlny! — Nevada, s tvými Sierron, velebnou a mužnou! — Utahu, pouští i ráji! — Colorado, země sněžných hor a lázní! — Georgie a Alabama, s hrdostí Jihu a s tradicemi otročkových dob!

Obě Karolíny, hory, lesy i pláň v nádherném souzvuku! — Krásu a nádhery, energie a myšlenku!

A ve státech těch seznával jsem vedle velikého národa amerického, veletoku to pohledného drobné říčky emigrantů, národy všech jazyků, barev a kmenů. Různé mravy a zvyky, různé tváře a gesta, různé vášně a ideály zjevily se mi v tom úžasném mraveništi křítstva, v té tavné výhni, kam život hází pro vytvoření příští rasy všechny kmeny a všechny činy. Negry, Japonce, Mexikány, Armény, Litevce, Irány, Macedonce, Řeky, Araby, Syry, řady národů jiných, plemena, kultury a typy v životě jedince i v projevech tříd a národů. Rudý člověk, prvotní pán Ameriky zjev se mi v četných svých kmenech, v dosavadní pyše své degeneraci; Ouzce, šlechtici a boháčové pleť, staří bojei válečných kmenů Sioux, Komančů a Apachů, pracovní Ozallia, Arapahoe, Kiowa, Ponca, Ute, Wichita, Sac and Fox, Tonhava; prohlížel jsem životní díla kmenů Hopi a Zuñi, těchto po divuhodných stavitelů, zlatníků a průmyslníků, dědiců zaniknutých amerických civilizací. A cítil jsem, jak všichni ti národové se mizí a slévají, kterak láska a všeobecná meze nímí hranice rodu a řeči a tvoří nové typy, nové mísení nové složky příštího amerického člověka; a před zraky se mně rýsovalo budoucí Veliké Bratrství všeho křítstva s jedinou touhou žít šťastně, krásně a rozumně, s jediným pomocnou řečí, jež sváže všechny tyto květy národů v jedinou nádhernou květinu rozáhlé lidské rodiny.

Ale viděl jsem též cestu, kameňitou a trnitou, kterou prodávává dnešek ke vzdálenému, jasněmu nitru. Neboť jsem seznal též bídu lidskou, hrzounou a přisergou, tělesnou i mravní. Viděl jsem "chlebové linie" New Yorku, nezaměstnané desetitisíce Chicaga, hospitały a blázince tisíce hnučné a odporne nemocnými, opiová doupatka, strašlivou prostitutu San Franciska s tisíce otročnými všech pletí, dělníky žebrající o práci u jatek v Omaze a Chicagu, trestance metoucí na ulicích, osmileté děti praenčení těžká a nekonečná díla, trampy na tratích Ameriky, žebráky a mrzáky nenaleziš útulku v ústavech, surovosti policejstů velkých měst, sliny a nadávky negrům ve tvář metané, křemy a whiskyové báry, hladové ženy v lešti se prodávající za psí odměnu, opovržení sedících v automobilu ku lidem od práce umazaným, zloděje holých rukou a zloděje politické v rukavičkách; viděl jsem všechna pekla průmyslu vrahů obětí práce s matematickou jistotou hodin; ocelárny, tavníky, dohy, hadrárny, potní dílny, hnojivárny, prádelny, kotelny parolodí, ohromné to jatky života a páření ště tuberkulosity, syfilidy a alkoholismu. A nekonečná lítost, protože bezmocná vůči tomuto moři utrpení a hoře mne zalila, a v mysl vyvstalo hořko a vzor a vztek proti všem ničemům a hlupákům, kteří mlví o božském pořádku dneška a hledí jej uchovat.

Ale přece, na dně této bídě u zřel jsem ohrované základní kameny příští dokonale kultury člověka; před zraky mými nily úžasně projevy techniky, která v průmyslu a komunikaci, dvou to pákách života zvířela nad hmotou a přemáhala prostor, co současně tvořila statky a ukonzovala cestu budoucího blahobytům lidstva.

Viděl jsem Carnegieho ocelárny v Pittsburgu, Bessemerovy petrolejny v Clevelandě, zlaté doly Californie a Colorada, Pullmanovy vagonové dílny, Singerovy stroje, McCormickovy továrny, ohromné míny Cedar Rapidské, Bushovy pivovary v St. Louis, Nibarské elektrárny, Elginskou hodinárnu, Chicagské jatky, New-

burgské železárny, rozsáhlá to města sama o sobě, kde tisícehlavé armády pracovaly se stroji tak dokonalejší a výkonnější, že není ztraceno ni zlomek materiálu ni sekundy času; a chápal jsem, jak toto vítězství nad hmotou a časem bude jednou k užtku a prospěchu celé společnosti, v době, kdy práce nebude otroctvím, ale radostí a ctí pro každého občana příštích obětí a států.

A myšlenku na tuto budoucí společnost založenou na pravdě a spravedlnosti sílilo nekonečné panorama věcí velikých a krásných, důmyslných a podivuhodných, kteréž všechny přispívají k rozmožnění a obohacení života, k ulehčení a zpříjemnění jeho: mílové mosty a přístaviště, ferry odnášející celé vlaky, jeřáby zvedající deset tisíc tun, mlýny na žně celých států, lodě rychlé a gigantické, vzdornější oceánu, elektrárny napájející statisíce strojů, vozů a lamp, bráze, ovládající celá jezera, fidelelné balony, rychlavky s letem víchru, domy, dotýkající se mraků, sítě telefonů a telegrafů zakrývající zplna nebe knihovny s nesčetnými poklady lidské myšlenky, komunikace na zemi, nad zemí i pod ní, aeroplany chrličící miliony tisků, aeroplany vysílající zvesti přes oceán vzduchem, čítárny a laboratoře, továrny a kluby; seznal jsem cestu myšleni technické Ameriky, kterou možno vyjádřit ve dvou slovech: praktičnost a organizace. A sklonil jsem hlavu před neuvěřitelným lidským duchem, před železným zákonem pokroku a vývoje, jenž vítězně vytvoří jednou zcela nový svět; svět ovládající sebe, který myšlenkově nespoután zpohdí zřízení, kde síly a stroje osvohodí lidstvo od násilí dnešní práce a otevírají cestu v říše duchové, obzory, kde vědění a krása podají každému nepřetržitý tok silného a rástlého života.

A při seznání tohoto titanského díla miliónů mozků a ruk mne provázely oči jiných lidí; neboť neznal jsem jen na svět kolem sebe, ale též v duševní svět těch, jež jsem měl vedle sebe. Viděl jsem oči smutné pod tíhou života, oči hladové radosti a duševního tepla, oči sympatické, jež se na mne usmívaly vřidně a přátelsky, oči vážné, znající hloubku mnoha věcí; oči přátel, jež mne vítaly ve sebe a nadšené, oči lojru, které se křely a hledaly útěchu v posuitu své nízkosti; oči intrikánů, jež lativě a drze snažily se být jinými, nežli byl jejich nositel. V tisíce očí jsem pohledl; tisíce lidských myslí jsem prohlédl; a duše bližních rozložila se mi v základní barvy vášní dobrých a zlých, z nichž utkány jsou všechny odstíny lidských činů. Oči milé a oči neuvěřitelné! Oči útek v počátku dráhy a oči starců na konci jejím! Oči kramářů a oči idealistů! Oči nadšených a hostejných, inteligentů a hlupců, zraky ženy, jež pohledla's na mně s láskou! Tisíce románů a tisíce tajemství a záhad života vyšel jsem z očí těch a srdce mé jest plno těžkých a nevyslovitelných věcí, mysl plna tónů k vyzpívání veliké symboloné lidskosti.

A nemohu než jen poslati pozdrav všem těm bratřím a sestram, kteří mně srdcem svým vyšli vstříc!

Oči všech dobrých lidí od Pelelné do Zlaté brány, od Atlantiky k Pacifiku budtež požehnány!

Nechť vidíte dlouhá léta ve zdraví a radosti, rozvoj této země, nové vaší vlasti!

Amerika jest velika a silná! Amerika bude silnější a větší! Nechť všichni přátelé moji, nechť celý národ můj jest šťasten nárou co nejvyšší její velikostí a silou! Karel Pelant.

NOVINKY Z BRUNO, NEB.

Čtenáři musí mně odpustiti, že tak dlouho jsem nepsal. Nežbylo mi mnoho času k tomu. Nyní tedy musím poslati vám, kde jsem přestal. Volby dopadly dobře. Demokraté se těší, že Bryan poběží znovu a že tedy budou mít příležitost pro něho voliti znovu v roce 1912. Nu, nevím, ale sotva asi dojde splnění jeho životní sni. Jedna věc je jista, totiž, že měl být Sheldon zvolen; my víme, co Sheldon udělal, ale nevíme, co udělá Shallenberger. Každý dříve zná jeho zápsy s drachami a každý ví, co dobrých zákonů on

uskutečnil. To však lidé oceniti nedovedou. On mohl takový zákon vetovat a letos mohl být zvolen. Dráhy by byly tak nepracovaly proti němu. Pokud se týče "county option" není to takové, jak se myslí. On mohl v její zájmu pracovati v legislatuře minulé, ale on tak neučinil. Jsem si jist, že kdyby byl zvolen, jistě by nebyl takovou předlohu, která by nazývala "county option" nepodpsal. Nevíme však, jak zachová se Shallenberger. Bylo to skutečně podivné a překvapující. Sám dem. guvernér zvolen a ostatní úředníci republikánští. Jsem tomu ze srdce rád, že Patrick a Jense byli poraženi. V našem okrese zvolen byl pan Joe Dostal. Čeští republikáné volili pro p. Dostala a tak týž dostal 600 většiny. Pan Dostal je řádný člověk a úřadu toho si v plně míře zasloužil. Pan Lux, druhý náš poslanec, rovněž je proti "county option".

Minulý týden navštívil nás pan Frank Stava z Rushville. Zavezl dobytek do trhu v So. Omaze a na cestě zpáteční přišel navštívit své starší rodiče, kteří jsou již přes 80 roků staří.

V úterý předminulého týdne vstoupil v stav manželský pan Robert Stava se slečnou Marií Divišovou. Novomanželé spojil velp. Žalud v chrámě sv. Antonína v Bruno. Hojně známých a přátel účastnilo se veselky. Novomanželem ze srdce gratulujeme!

Předminulý čtvrtek dostali jsme návštěvu z daleka. Manželka p. Martina Stavy z Missoury a deernskou a její sestra, manželka p. Stavy z Rushville, rovněž a deernskou, dále sestra pí. Dostalové z Iowa navštívily naši osadu.

Majitel půjčovny koní je velice potěšen. Obdržela jež totiž chof synátorem a on se raduje, že bude mítu pomoci. Synáček i matka sou zdraví.

Upozornění! Oni farmáři, kteří mají bedny, anebo soudky od Storzova piva, necht je dopravit do 15. prosince Vše Blatným, anebo Joe Hlaváčovi.

Jako po celých Spoj. Státech, tak i v našem staroslavném městě Bruno podnikány byly sázky při presidentské volbě. Dva vážení

občané, kovář a barvíř, vsadili se: první na Bryana, druhý na Tafta. Podmínkou sázky bylo, že ten, který prohraje, bude v práciním okně místnosti p. V. Blatného od 8 do 10 hodin večer čistiti obuv. Tak se stalo. Zdejší kovář čistil za velké návštěvy.

Pan Fr. Husák obdařen byl synáčkem v neděli. Frank je šťasten. Gratulujeme!

Pan Severa z Clarkson nastoupil místo v obehodě p. Joe Pelana. Pan Joe Ustuhál se přestěhoval do svého bytu v Bruno a převzal obehod železářský od pana J. J. Keffa. Pan Keff odeběře se do David City a nebude tudíž v městě našem žádného Amerikána — bude to samý Čech. Přednosta stanice je také Čech.

Počasi máme dosti příznivé. Sněhu nám napadlo dost, ale nyní jede dolů. Jest potřeba ještě několik pěkných dní k dokončení práce farmářské.

Pan Fred Kadlecěk z Dwight přijel s rodinou na návštěvu ku svému pantátovi a známým. Je pln humoru neustále, jako náš Nožička.

Pan Stava a syn dostali velké zásoby zimního zboží, které velmi levně prodávají, mnohem levněji, než v Chicagu.

Školní výbor se usnesl uspořádati na Vánoce program. Těšme se, že dívky naše opět provedou něco pěkného. — Na zdar! Václav Blatný.

ZDARMA

naši novou knihu a poučení, které povi Vám jak léčit doma

Ochluchnutí Katarrh a Záduchu. Pošleme **jednoměsíční léčení zdarma** k vykouzení každé osobě, která trpí ochluchnutím, kašlem, katarrem, záduchem a nemocí, mi příčinou, že naše léčení jest nejlepší na světě. Nezáleží na tom, kdo bydlíte, kdo nemohé vás vyšetřit, anebo kdo prohlásil váš případ za nevyléčitelný, napíše nám všeobitno o vašem případě a přešle nám se, že je vyléčitelný, naši novou metodu, pošleme vám **jednoměsíční léčení zdarma** ku vykouzení a nezapte vás to státi ani centu. Píšte nám dnes; našlida tato metoda že se více neopoví. Adresa: **Dr. BRANAMAN CO.,** 305 New York Life Bldg., Omaha, Neb.

Máte-li revmatism, aneb žaludeční choroby a trpíte-li nervosou, jest to důkaz, že Vaše nervy jsou nemocny.

Léky nemohou Vaše nervy pozdravit, to jest dokázáno vše. O to se lékaři pokusili po mnoho let s nezdarem. Magnetické, elektrické a vůbec žádné jiné léčení dosud nedosáhlo takového úspěchu v těchto nemocích jako nejnovější věda, zvaná Napropathy. Léčím dle této vědy a nejlepší úspěchem. Navštívte mě a vysvětlím Vám vše důkladně, neb dopište si pro českou knížku, vysvětlující mé vědecké léčení. Prohlídka Vám dáám zdarma. Léčím bez nůž a bez léků. Sta nemocím stížených jsem vyléčil úplně a v mnohých případech, kde léčení vůbec nebylo možné, jsem nemocnému ulehčil a tím život jeho prodloužil.

Dr. L. N. Carpenter, 22-23 Continental B'k, Omaha, Neb. Črední hod., od 9:30—11:30 dopol., od 2:00—5:00 odpol. Porada a prohlídka zdarma. Zvláštní ustanovení před a po běžných hodinách. Telefon: Douglas 3696. 18x2

Máme 18224 telefonů

v Omaze a South Omaze

Zavolejte: Douglas 2, Contract Dept a objednejte si jeden pro svůj domov.

NEBRASKA TELEPHONE CO.

Pravá česká "viržinka" vyrábí jediný český doutníkář

FRANK LAITNER 122 Sev. 20. ul., South Omaha. Manufacturer of The only Old Country Virginia smoke.

Čís. 1005 -- Zaručeno dle zákona o čistotě potravin a léků ze dne 30. čdrvna, 1906.

ZÁCHVATY KAŠLE

ustoupí ihned SEVEROVU BALSÁMU PRO PLÍCE. Tento lék mírní zánět, zastavuje kašel a hojí dráždivou bolest v krku.

Severův Balsám pro plíce

jest lék, na který se můžete spolehnouti, že poskytne těch nejlepších blahodárných účinků při různém druhu kašle, při nastouzení, zánětu průdušek a různých chorobách plícních. Vytvalým užíváním tohoto léku mnohé i součetinářské kašle byly vyléčeny. Cena 25 a 50 centů.

Pan Jan Težák, Wardner, Idaho, pravi: "Nachladil jsem se v prsou, když jsem pracoval na vřhkém prostoru. V krku cítil jsem jakési křeče a bolesti, avšak s Vaším Balsámem pro plíce jsem se úplně vyhojil. Jest to lék chvály hodný."

NA PRODEJ VE VŠECH LÉKÁRNÁCH. LÉKAŘSKÁ PORADA ZDARMA.

Žaludeční katar

jest (vředičnou chorobou a obyčejně jest povinné, vao se vohli nastoužit k léčení, avšak hojně slava v takových případech dosti přiměřená strava a pravidelné stivání

EVEROVY ŽALUDEČNÍ HOŘKÉ.

Tento slábnutelný žaludeční silitel ovládáje vnitřní orgány střevy iu močru, se okamžitě slava hořkú na sebe dlouho čekati. Všeobecně to siličko. Cena 50c a \$1.00.

Zánět ledvin,

Brightická choroba, jaterní nesnáze, žlučové nepotřdky, zánět jater, kámen v močeviti, žlučové kamůnky a všechny ostatní druhy ledvino-vřech chorob léči

SEVERŮV SILITEL LEDVIN A JATER.

Děložní slábnutelný silitel proslavil se tím, že v takových vředičkových případech odporodují tento lék kahlému. Jest to ten nejlepší prostředek proti bolesti a zánětu a bolestivému močení. Cena 50 centů a \$1.00.

Požadejte svého lékárníka a Severův kalendář. Dostanete ho zdarma.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA